

Hyvät Valkeakosken senioriyhdistyksen edustajat, arvoiset kutsuvieraat, kunnioitetut senioriystävät!

Kansallisen senioriliiton puolesta mieluisa tehtäväni on tuoda liiton tervehdys syntymäkaupunkini Valkeakosken senioriyhdistykselle sen 50-vuotisjuhlan kunniaksi. Tämä juhla ei ole vain yhdistyksen merkkipaalu, vaan se on kunnianosoitus kaikille niille vapaaehtoisille, jotka vuosikymmenten ajan ovat rakentaneet yhteisöllisyyttä, tukeneet toisia ja pitäneet huolta siitä, että ikääntyminen Suomessa, ja täällä Valkeakoskelle, voi olla arvokasta ja rikasta.

Vapaaehtoistyön yhteiskunnallista, inhimillistä ja sosiaalista arvoa ei pidäkään mitata pelkästään rahalla, sillä kaikki se työ, jolla varmistetaan senioriväestön mahdollisuus saada ikääntyä arvokkaasti sekä nauttia virikkeellisistä eläkepäivistä, on tärkeä osa turvallista ja ihmisarvoista elämää.

Hyvät seniorit,

YK:n onnellisuusraportin mukaan Suomi on jo kahdeksannen kerran peräkkäin maailman onnellisin maa 156 maan joukossa, kun asiaa tarkastellaan *elinajanodotteen, sosiaalisen tuen ja korruption vähäisyyden* perusteella. Tämän tulisi olla meidän suomalaisten itsetuntoa kohottava tieto, mutta ymmärretäänkö meillä onnellisuusraportin viestin merkitystä ja arvoa?

Jotenkin tuntuu siltä, että Suomen nykymuotoisen hyvinvointiyhteiskunnan monipuolinen palvelutarjonta koetaan ikään kuin itsestään selvyytenä, saavutettuna etuna, johon ei saa koskea. Meillä myös luotetaan siihen, että on nimenomaan yhteiskunnan tehtävä turvata kaikille ikäystävällinen ja ikääntyneiden oikeuksia kunnioittava elinympäristö.

Nopeasti velkaantuvan yhteiskunnan rahat ja voimavarat eivät valitettavasti yksin tähän riitä, etenkin tulevaisuudessa. Mukaan tarvitaan järjestöjä ja vapaaehtoistoimijoita eli meitä kaikkia, jotta haasteista selvitään kunnialla!

Hyvät kuulijat,

maailma ja suomalainen yhteiskunta on tänä päivänä kovin erilainen kuin viisi vuosikymmentä sitten, jolloin Valkeakosken senioriyhdistys perustettiin. Sallittakoon tähän hieman ajankuvaa, sillä myös 1970-luvulla elettiin mielenkiintoisia aikoja:

Taloudessa koettiin vuonna suuria liikkeitä:

- Öljykriisin jälkimainingeissa Suomi ajautui taantumaan: inflaatio nousi yli 20 %, ja vaihtotase oli pahasti alijäämäinen,
- Suomessa bensiini kallistui 25 prosenttia, raskas polttoöljy 181 prosenttia ja kevyt polttoöljy 83 prosenttia,
- Energian säästösyistä mm. valomainosten käyttöä rajoitettiin,
- Asuntojen hinnat nousivat niin, että presidentti Kekkonen varoitti keinottelun lisääntymisestä,
- Työttömyys kasvoi ja hallitus käynnisti mittavan työllisyysohjelman,
- Markka oli yliarvostettu, mikä heikensi vientiä,

Myös politiikassa tapahtui:

- ETYK-kokous Helsingissä toi Suomeen kansainvälistä huomiota, kun itä ja länsi kohtasivat - ihmisoikeudet nousivat turvallisuuskeskusteluun,
- Urho Kekkonen toimi poikkeuslailla valittuna presidenttinä ja ilkeämieliset irvailivat, että Suomi ei enää ole demokratia, vaan Suomesta on tullut Soviet Finland,
- Ensimmäisen ison ”jytlyn” tehneen, Suomen Maaseudun Puolueen puheenjohtaja, kansanedustaja Veikko Vennamo kannettiin ulos Eduskunnan täysistunnosta! Eikös se niin ole, että ”kyllä kansa tietää”...

Populaarimusiikissa vahvistui Suomi -iskelmän aika:

- Myyntilistojen kärjessä keikkuivat Juice Leskinen, Hurriganes, Irwin, Marion ja Vicky Rosti,
- Maalaispoika Mikko Alatalo ponkaisi pinnalle sekä laulajana että tv-juontajana,
- Kivikasvot, Elämänmeno ja Jahnukaisen Levyraati olivat katsotuimmat viihdeohjelmat,
- Naapurimaassa Ruotsissa käynnistyi uusi popmusiikin virtaus ABBAn Euroviisuvoiton myötä.

Urheilussa Suomi oli vielä vahvasti menestyksessä mukana:

- Yleisurheilun EM-kisoissa Roomassa Suomi voitti neljä kultaa, yhden hopean ja viisi pronssia ja sijoittui mitalitilastossa viidenneksi,
- Hiihdon MM-kisoissa Juha Mieto sai hopeaa ja Helena Takalo pronssia,
- Tappara voitti jääkiekon mestaruuden ja TPS jalkapallon,
- Ampumahiihtäjä Heikki Ikola ja juoksija Riitta Salin palkittiin vuoden parhaina urheilijoina.

En kuitenkaan lähde tässä tarkastelemaan Valkeakoskea 70-luvulla, koska ohjelman mukaan tänään julkistetaan myös yhdistyksen oma historiikki.

Arvoisat kuulijat,

kuten oheisista ajankuvaan liittyvistä havainnoista saatamme huomata, elämä on aaltoliikettä, missä taloudelliset suhdanteet, trendit ja erilaiset ilmiöt vaihtelevat. Näistä on selviydytty, ja selvitään vastakin, joten palataanpa takaisin tähän päivään.

Vuosi sitten keväällä Suomen 13. presidentiksi valittiin tohtori Alexander Stubb. Presidentin vaativa tehtävä on ohjata Suomi-laivaa tilanteessa, missä kansainvälinen turvallisuusympäristö on poikkeuksellisen epävakaa. Mutta on todettava, että uusi presidentti on käynnistänyt virkakautensa hyvin. Hän on moderni ja kielitaitoinen kansainvälinen verkostoituja. Toivokaamme valtion päämiehelle menestystä, voimia ja viisautta tärkeässä työssään Isänmaan parhaaksi.

Myös sisäpolitiikassa suomalaisella yhteiskunnalla riittää haasteita enemmän kuin tarpeeksi, joten eipä käy kateeksi Petteri Orpon hallituksen urakkaa: *Soteuudistus* toi Suomeen *hyvinvointialueet*. Niiden toiminta on käynnistynyt yskähdellen ja aiheuttanut erityisesti vanhusväestölle ylimääräistä oppimista sekä huolta suomalaisen *hyvinvointiyhteiskunnan* *kestävyydestä*.

Suomen hyvinvointipalveluja rahoitetaan kireän verotuksen ohella enenevässä määrin *velkarahalla* tilanteessa, missä *väestön syntyvyys alenee, kansalaisten elinikä nousee ja väestön nopean ikääntymisen myötä vanhuspalvelujen tarve niin terveys-, sosiaali- kuin asumispalveluissakin kasvaa*. Ja erityisen merkittävää on, että juuri näiden palvelujen käytössä *jatkuvasti laajeneva digitalisoituminen tuo ikäihmisille aivan erityisen lisähaasteensa*.

Senioriliiton taannoinen edunvalvontakysely paljastaakin ikäihmisten suuren *huolen sote-palveluiden resursseista ja määrärahojen riittävydestä*. Kyselyn tuloksista ilmeni, että vanhusväestön ja ikääntyneiden keskuudessa asumis- ja *terveyspalvelujen saatavuus sekä pitkät jonotusajat* koetaan kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallisina.

Hyvät kuulijat,

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETUn juuri julkaistu Huomisen kynnyksellä - tutkimus viestii samaa: yhteiskunnassa on paljon ikään perustuvaa syrjintää. Tätä mieltä on enemmistö 55–84-vuotiaista vastaajista (74 %). Noin kaksi kolmesta vastaajasta (59 %) kokee, että ikääntyneitä kohdellaan nykyisin toisen luokan kansalaisina.

Huomisen kynnyksellä -tutkimuksessa todetaan myös, että yleisimmät ikääntymiseen liittyvät pelot ovat oma sairastuminen ja liikuntakyvyn menettäminen. Enemmistö 55–84-vuotiaista kertoi pelkäävänsä myös sitä, ettei saa riittävän nopeasti sosiaali- ja terveyspalveluja niitä tarvitessaan tai silloin kun läheinen sairastuu.

Valtaosa vastaajista odottaakin hyvinvointialueiden sekä kuntien ja valtion ottavan lisää vastuuta iäkkäistä ihmisistä. Selvästi pienempi osa asettaisi lisävastuita ikääntyville itselleen, puhumattakaan heidän lapsistaan tai lähiomaisista. Kysymys kuuluukin, kestääkö yhteiskunnan hyvinvointilupaus?

Huomisen kynnyksellä -tutkimuksessa hyvä terveys ja toimivat ihmissuhteet nousivat ikääntyneiden ensisijaisiksi onnen lähteiksi. Tulosten mukaan myös kyky toimia digitaalisesti lisää tyytyväisyyttä elämään. Digitaidot ovat kuitenkin vahvasti kytköksissä käyttäjän ikään ja koulutukseen.

Eläkeläisten järjestöillä on valtavan tärkeä tehtävä yksinäisyyden torjunnassa, ihmisten yhteen saattamisessa ja liikkumiseen innostamisessa. Ja nopeasti digitalisoituvassa yhteiskunnassa aivan erityiseksi haasteeksi on noussut tarve tukea ja vahvistaa ikäihmisten digiosaamista sekä medianlukutaitoja.

Hyvät senioriystävät,

ikäpyramidi Suomessa ei ole kovin edullinen – maksajat vähenevät, palvelujen tarve ei! Kuvaavaa on, että viisikymmentä vuotta sitten yli 65-vuotiaiden määrä väestöstä oli runsaat 10 %. Nyt 5,6 miljoonan väestöstä meitä on jo 25 % eli runsas 1,35 miljoonaa.

On selvää, että ikärakenteen muutos ja vanhusväestön määrän kasvu haastaa meidät kaikki reagoimaan tilanteeseen, niin julkisen ja yksityisen sektorin kuin järjestöt. Valtion rajallisten resurssien takia vapaaehtoisen kansalaistoiminnan merkitys hyvinvointipalvelujen ylläpitämisessä korostuu entisestään.

Järjestöjen vapaaehtoistoiminta on korvaamatonta. Se tarjoaa vertaistukea, arjen apua ja läsnäoloa, jota julkinen sektori ei pysty kattamaan. Jos järjestöjen toimintamahdollisuuksia rajoitetaan, työ siirtyy yhteiskunnan hoidettavaksi – tai pahimmillaan hoivaa tarvitsevat jäävät oman onnensa nojaan. Tämä, jos mikä, korostaa ikääntyneiden edunvalvontatyön tärkeyttä.

Arvoisat senioriystävät,

eläkeläisjärjestöjen aktivoituminen ikäihmisten edunvalvontatyöhön käynnistyi toden teolla 1970-luvun alussa. Kansallinen Senioriliitto perustettiin v. 1971 ja on sittemmin kasvanut 154 yhdistyksen ja 14 senioripiirin laajuiseksi toimijaksi. Jäseniä Senioriliitossa on lähes 26000.

Nyt 50 -vuotista taivaltaan juhliiva lähes 370 jäseninen Valkeakosken seniorit on aktiivinen ja hyvin toimiva yhdistys. Siitä on hyvä ponnistaa eteenpäin, sillä yhteisen järjestömme menestys edellyttää jatkuvaa kehittämistä, kasvua ja aktiivista toimintaa:

Ensinnäkin: Järjestön olemassaolon perusta ovat sen jäsenet. Vahvistetaan siis *järjestön vetovoimaa* entisestään tarjoamalla jäsenille mahdollisuus kokea aidosti yhteisöllisyyttä, virikkeellistä toimintaa ja mukavaa yhdessäoloa samanhenkisessä seurassa. Siis aitoa eloa ja iloa eläkepäiviin!

Toiseksi: *Järjestön pitovoima* puolestaan syntyy yhdessä koetuista hyvistä hetkistä ja kokemuksista. Ja kun samalla pidämme huolta toinen toisistamme, ehkäisemme yksinäisyyttä ja syrjäytymistä!

Kolmanneksi: Erityisesti on hyvä muistaa: *mitä suurempi joukkomme on, sitä enemmän järjestömme äänellä on painoarvoa ja vaikutusvaltaa* seniorien hyväksi tehtävässä edunvalvontatyössä niin valtakunnan tasolla kuin alue- ja paikallistasollakin!

Hyvät ystävät, toivotan kaikille hyvää syksyä liiton pääteemaa mukaillen:
ELÄMÄNILOA JA VOIMAA SENIORITOIMINNASTA – ETEENPÄIN SISULLA JA SYDÄMELLÄ!